

OŠ STJEPANA RADIĆA ČAGLIN
VLADIMIRA NAZORA 3
34350 ČAGLIN

KLASA: 601-01/24-01/1
URBROJ: 2177-21-24-01
Čaglin, 1. 10. 2024. godine

Na temelju Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97,107/07,94/13, 98/19., 57/22., 101/23.), na 50. sjednici Školskog odbora održanoj dana 1. 10. 2024. godine utvrđen je i izglasan sljedeći

IZMJENE I DOPUNE

**KURIKULUM USTROJBENE
JEDINICE PREDŠKOLSKOG
ODGOJA DJECE PRI OSNOVNOJ
ŠKOLI STJEPANA RADIĆA ČAGLIN
OD 2022./2023. DO 2026./2027.
PEDAGOŠKE GODINE**

Ravnateljica:

Sladana Švajda
(Sladana Švajda, prof.)

Predsjednica Školskog odbora:

Ivana Mlakar
(Ivana Mlakar)

SADRŽAJ

1.	O nama.....	3
2.	Naša misija.....	3
3.	Naša vizija	3
4.	Načela i ciljevi	4
5.	Strategije učenja	5
6.	Program.....	10
7.	Projekti	12
8.	Razvijanje partnerstva s roditeljima	16
9.	Sigurnosno-zaštitni program	18
10.	Profesionalni razvoj djelatnika	19
11.	Vrednovanje i samovrednovanje	21
12.	Etički kodeks	25
13.	Suradnja s društvenim okruženjem	26

1. O nama

Općina Čaglin je osnivač Ustrojbene jedinice Čaglin, javne predškolske ustanove koja je nositelj Programa javnih potreba u predškolskom odgoju i obrazovanju i skrbi o djeci rane i predškolske dobi na području Općine Čaglin.

Ustrojbena jedinica Čaglin, kao javna ustanova u djelatnosti ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, djeluje od 2020. godine, 5. listopada te je prva ustanova te vrste u ovoj Općini. Specifičnost ustanove je da je osmišljena za provođenje odgojno-obrazovne prakse u jednoj mješovitoj skupini s dvadesetero djece.

Ustroj je osmišljen u sklopu Osnovne škole Stjepana Radića Čaglin u Čaglinu.

U Ustrojbenoj jedinici Čaglin, temeljem članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi, ostvaruju se redoviti programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi, koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece i njihovim mogućnostima i sposobnostima.

Temeljno ishodište svih programa čini *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (2014.). U središtu svih programa je dijete i njegove potrebe pa se kreiraju pomno prateći interese djece, ali i interese roditelja korisnika usluga.

Tijekom 10-satnog trajanja programa, provode se različiti pristupi praksi koji svojim sadržajima obogaćuju redovni program i postali su dio standarda kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja u Ustrojbenoj jedinici.

2. Naša misija

Naš tim stručnih djelatnika posvećen je njezi, skrbi, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi. Kontinuiranim naporima za osiguravanjem razvojno primjerenih poticaja i materijala djeci omogućujemo istraživanje i stvaranje, igru i učenje u stabilnom, sigurnom i stimulirajućem okruženju. Naše programe temeljimo na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.) s ciljem razvoja zdravog djeteta koje voli učiti i koje poštuje sebe i druge.

3. Naša vizija

Naša je vizija da Ustrojbena jedinica Čaglin bude prepoznat kao najbolja ustanova za djecu rane i predškolski dobi koja podržava znatiželjno, samostalno i odgovorno dijete koje voli učiti i istraživati. Vizija nam je da u našoj ustanovi rade etični, talentirani i zadovoljni stručni djelatnici koji vole djecu i na raspolaganju su svakom djetetu, a predani u podršci koju pružaju obiteljima djece.

Vrijednosti: zdravlje, odgovornost, obitelj, čovječnost i tolerancija

4. Načela i ciljevi

Kurikulum Ustrojbene jedinice Čaglin utemeljen je na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i njime utvrđenim načelima, a to su:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću
- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Temeljne vrijednosti koje ugrađujemo u ovaj dokument zacrtane su Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. One su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Na isti način Kurikulum Ustrojbene jedinice Čaglin usmjeren je ka ostvarivanju ciljeva zacrtanih Nacionalnim kurikulumom: osiguravanje dobrobiti za dijete (osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit, obrazovna dobrobit, socijalna dobrobit) i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija.

Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, obitelj i vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliću. U tom odnosu važna je podjela odgovornosti i različitih nadležnosti. U našem vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgojitelja i roditelja.

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja i rada omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnom poštovanju i odgovornosti, razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na dobrobit djeteta, kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

5. Strategije učenja

Odgojno-obrazovne ishode utvrđuju odgojitelji i stručni suradnici, vodeći računa o potrebama djece (tjelesnim, emocionalnim, spoznajnim, socijalnim, komunikacijskim i dr.) i njihovim individualnim potencijalima. Ishodi se odnose na razvoj temeljnih kompetencija: znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okruženju. Pritom je igra osnovni model učenja i temelj cjelovitog razvoja djeteta.

Otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom, djeci i djelatnicima u odgoju i obrazovanju omogućena je sloboda u izboru sadržaja, metoda i oblika rada, što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja, autonomije i odgovornosti. Zadaća je odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje. Način na koji se ono kod djece potiče jest konstantno stvaranje primjerenog i poticajima bogatog okruženja. Velika se važnost također pridaje stimulirajućem socijalnom okruženju u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. Takvo je okruženje presudno za razvoj socijalnih vještina i kompetencija djece.

Odgojitelji podržavaju suradničko učenje posebnim strategijama podrške, stvarajući kvalitetan prostorno-materijalni, vremenski i socijalno-emocionalni kontekst, vodeći računa o suvremenim dosezima teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Posebna se pozornost pridaje konceptu u kojem dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti slijedeći vlastite interese, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti, bira prostor za igru, partnere u igri itd. U procesu aktivnog istraživanja materijala dijete ima izravno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, provjerava zaključke do kojih je došlo prethodnim iskustvima, postupno uči verbalizirati svoje iskustvo.

Strategije podrške ostvaruju se u različitim kontekstima:

a) Prostorno-materijalni kontekst:

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobno stupanje u interakciju. Odgojitelj organizira prostor za igru djece u jasno prepoznatljive centre aktivnosti koji su djeci privlačni i ugodni za boravak te daju osjećaj topline i sigurnosti. Materijali za igru raspoloživi su i dostupni u dovoljnim količinama, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara aktivnosti djeci omogućuje brojne socijalne interakcije u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamljivanje i samostalnu aktivnost djeteta, ukoliko ono to želi.

Bogatom ponudom konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja, tj. učenje činjenjem. Raznovrsnost, dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta.

b) Vremenski kontekst:

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna, u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

c) Komunikacijski kontekst:

U svrhu poticanja socijalno-emocionalnog razvoja, kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje komunikaciju s djetetom vođenu empatijom, razumijevanjem i podrškom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu. Odgojitelj je djetetu kontinuirano emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti, promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu u okruženju. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara temelj za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava.

d) Socijalno-emocionalni kontekst:

Razvijajući djetetove vještine prepoznavanja emocija kod sebe i drugih, njihovog imenovanja i razumijevanja, odgojitelji osiguravaju okruženje u kojem djeca na siguran i prihvatljiv način mogu izraziti svoje emocije te interakcijom s odraslima i vršnjacima postupno razvijati sposobnost za regulaciju i upravljanje vlastitim emocijama.

S obzirom na važnost samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava, i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, osiguravajući uvjete za stvaranje primjerenih oblika interakcije u odgojnoj skupini, dajući jasne upute, objašnjavajući posljedice pojedinih oblika ponašanja, dogovarajući jasna pravila te dajući jasne povratne informacije.

BITNA ZADAĆA ODGOJNO - OBRAZOVNOG RADA U USTROJBENOJ JEDINICI ČAGLIN

Bitne zadaće odgojno - obrazovnog rada Ustrojbene jedinice Čaglin rezultat su pomnog praćenja dječjih potreba i interesa, a ishodište nalaze u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Prilikom odabira i definiranja bitnih zadaća, stručni djelatnici vode računa o tome koliko su relevantne za djetetovu dobrobit, koliko su mjerljive, a odnose se na onaj segment odgojno - obrazovnog rada kojeg u svakom smislu treba unaprijediti.

Pri odabiru se velika pozornost posvećuje kvaliteti svakidašnjeg življenja djece iz čega proizlazi kvaliteta odgoja i obrazovanja. Nakon fleksibilne organizacije razdoblja dnevnog odmora djece tijekom kojeg se svakom djetetu osigurava aktivnost u skladu s njegovim potrebama u tom dijelu dana (san/različiti oblici odmora/ mirne ili življe aktivnosti/ u vrtiću ili na svježem zraku itd.), tri pedagoške godine tijekom kojih se radilo na promicanju svakodnevnog tjelesnog vježbanja djece i stjecanje navika zdravog življenja. U sljedećem razdoblju od dvije pedagoške godine bitna će zadaća biti unaprijeđivanje uvjeta za razvoj kulture čitanja kod djece i čitalačke pismenosti u djece.

BITNA ZADAĆA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA U PEDAGOŠKOJ

2023./2024. GODINI:

Ove se pedagoške godine stručne djelatnice Ustrojbene jedinice Čaglin usmjeravaju k istraživanju potencijala dvorane koja se oprema sredstvima iz Jedinice lokalne uprave kao kvalitetnog resursa za provođenje vremena te razvoj proprioceptivnih i kinezioloških sposobnosti izuzetno bitnih za ovaj period razvoja djece. Osim toga, ponovno ćemo istraživati i dizajnirati vanjski prostor i okruženja vrtića za aktivno učenje kao i djetetov cjeloviti razvoj.

Prednosti ovakvog prostora su cjelogodišnje kineziološke aktivnosti poput trčanja, mogućnosti provođenja poligona, plesnih struktura, te ostalih oblika tjelesnih aktivnosti bez kojih bi predškolski razvoj bio nemoguć. Uzevši u obzir kako velika većina vrtića u RH nema mogućnosti za ovakav oblik rada tijekom cijele godine, odlučili smo i proširiti poticaje i pomagala te i ove godine nastaviti opreмати dvoranu u istom tonu. Prošle su godine kupljeni: tatami podloge za vježbanje za cjelokupan prostor dvorane, pilates lopte, različita pomagala za razvoj bilateralne koordinacije kao i lateralne, sredstva za poticanje razvoja logičkog zaključivanja i sl.

Dobrobiti igre na vanjskom prostoru su također višestruke. Dječja igra tek na otvorenom može doći do punog izražaja, ona rezultira radošću, ushićenjem, uzbuđenjem i glavno je obilježje djetinjstva koja, na žalost, polako nestaje kao i prilike za djecu kada mogu nesmetano trčati, skakati, skrivati se, vikati, zviždati i istraživati prirodu. Igrom na otvorenom smanjuje se mogućnost širenja virusa, prevenira se prekomjerna težina, razvija se kardiovaskularna izdržljivost, snažno se jača imunitet i razvijaju se vještine grube i fine motorike.

Dok se o dobrobitima za tjelesni razvoj i zdravlje djece više zna, manje su raširene spoznaje o neusporedivoj prednosti koju igra na otvorenom pruža i za ostala razvojna područja. Igrajući se vani, djeca uče brže i pamte lakše jer je takvo učenje konkretno i za dijete ima osobni smisao. Sve što djeca u zatvorenom prostoru uče o svijetu oko sebe, mogu puno brže, trajnije i efikasnije učiti vani, a na puno zabavniji način. Nesmetani razvoj senzo-motorne integracije postiže se u prirodnom ambijentu gdje dijete puzi, hoda i skače po prirodnim kosinama različitih taktilnih struktura (trava, zemlja, kamenje, pijesak, blato, lišće...), uči održavati ravnotežu, ljuljati se, penjati se i spuštati se na različite načine. Naime, prirodno stimuliranje osjetila važno je za procesuiranje informacija, jer je nesmetano prirodno kretanje neophodno za pravilan razvoj vestibularnog (percepcija tijela u odnosu na gravitaciju, pokret i ravnotežu) i proprioceptivnog sustava (senzorne informacije o kontrakcijama i istezanju mišića i istezanju, savijanju i pritisku zglobova). Bivajući u pokretu, dijete percipira prirodni pejzaž oko sebe, uključujući i vremenske (klimatske) uvjete koji stimuliraju njegova osjetila na jedinstven način, a sve to snažno stimulira djetetov kognitivni razvoj.

Igrom na otvorenom dijete uči o sebi, o vlastitim sposobnostima. Igra na otvorenom pruža svakom djetetu mogućnost da malo po malo probija vlastite granice, da uči samo-regulirati stupanj rizika u koji se upušta. Na ovaj način dijete samostalno prevladava paradoks vlastite prirode, a to je da s jedne strane ima potrebu biti sigurno i zaštićeno, ali istovremeno traži i treba rizik i uzbuđenje. Vanjski prostor pruža mogućnost za igru u kojoj dijete uči što je za njega sigurno, a što nije, u kojem uči svoje kretanje prilagoditi uvjetima i opasnostima, razvija vještine vlastitog „risk managementa“ što je osnovni uvjet razvoja samopouzdanja, mentalne otpornosti, prevencije psihičkih bolesti, ali i najbolji način sprječavanja ozljeda. U skladu s ovim spoznajama, potrebno je da odgojno-obrazovni djelatnici unaprijede kompetencije kako bi postali dizajneri poticajne okoline za cjeloviti dječji razvoj koja uključuje i potiče razvoj izuzetno važnog samo-regulirajućeg ponašanja.

Nadalje, osnova primjerenog ekološkog odgoja, odnosno njegovanje stavova, vještina i navika očuvanja prirode i brige za okoliš počiva i nemoguće je bez nesmetanog kontakta djeteta s prirodom iz koje uči, koja ga raduje, ushićuje i ohrabruje znatiželju i maštu.

Prirodno okruženje sa svojim zvukovima, mirisima, bojama, igrama svjetla i sjene, taktilnim podražajima i fizičkim elementima ima snažan pozitivan utjecaj na djetetovu maštu, kreativnost i izražavanje.

Socijalni razvoj djeteta izrazito je potaknut igrama na vanjskom prostoru koji djetetu daje mogućnost izbora različitih socijalnih razina igre, ohrabruje spontanu suradnju među djecom, međusobno pomaganje i zajedničko planiranje i sudjelovanje više djece.

Vanjski prostor omogućuje djetetu razvoj spontane, nepredvidljive, uzbudljive i napete tjelesne igre koja se zbog mogućnosti povreda naziva rizičnom vrstom igre. To su igre na visini, igre koje uključuju brzinu, igre s opasnim alatom, u blizini opasnih elemenata, gruba igra i igra u okruženju u kojem se dijete može izgubiti, tj. pobjeći od nadzora odraslih. Ove igre pomažu djeci pobijediti strah, nepoznato i neizvjesnost, testirati i proširiti vlastite sposobnosti, razviti sposobnost upravljanja rizicima, postati otpornija, odvažnija, zadovoljnija životom, poduzetnija i samostalnija.

Igra na vanjskom prostoru ima dokazane prednosti i za djecu s posebnim potrebama kada im je omogućeno da se igraju u prirodnom, stimulirajućem okruženju. Važno je osnaživati stručne djelatnike da pri istraživanju potencijala vanjskog okruženja za igru djece promišljaju na koji način mogu osnovni čimbenici holističkog razumijevanja inkluzije (pristupačnost, mogućnost aktivnog sudjelovanja djeteta u igri, mogućnost izbora igre – vrste igre, uloge u igri, partnera u igri i sredstava za igru) ograničavati odnosno poticati učenje djeteta s posebnim potrebama. U procesu dizajniranja vanjskog prostora koji će omogućiti aktivno učenje djece s posebnim potrebama tzv. prirodna igrališta pružaju brojne mogućnosti za uvođenje onih elemenata koji su važni za inkluzivni pristup: multi-senzorni elementi (koji stimuliraju slušni, proprioceptivni, taktilni, vestibularni i vizualni osjetilni sustav), pristupačnost (osim eliminiranja barijera koje sprječavaju pristup, treba voditi računa o dovoljno mjesta tijekom odvijanja igre i kod pristupanja različitim zonama za igru, stazama koje djetetu omogućuju uključivanje tj. izlazak iz igre po vlastitom izboru, o oznakama tj. mapama, putokazima i oznakama na stazama koje olakšavaju snalaženje), mogućnost za povlačenje, osamu i odmor kao i različiti stupnjevi socijalne uključenosti u igru (od solitarne igre, promatračke, paralelne do suradničke igre). Kao zaključak valja istaknuti da su sve ove aktivnosti moguće i na otvorenom prostoru tj. parku i zelenoj površini kao i u dvorani i zato nam ona toliko znači.

REDOVITI CJELODNEVNI PROGRAM

Redoviti cjelodnevni program odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi jedini se provodi u Ustrojbenoj jedinici Čaglin zbog specifičnosti rada te jedne odgojne skupine. U sklopu zgrade odražava se i program predškole od 1. veljače do 31. svibnja tekuće godine.

Obilježja programa:

Osnovni cilj redovitog programa je *osiguravanje uvjeta za cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj njegovih kompetencija.*

Temelji se na humanističkoj koncepciji, shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja, koje se odvija u kontekstu odgojno-obrazovne ustanove. U skladu s *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, program je usmjeren na razvoj različitih kompetencija djeteta, koje se poimaju kao razvojne i promatraju cjelovito, a potiču i procjenjuju individualno u odnosu na svako pojedino dijete.

Opći cilj i zadaće programa su osobna, emocionalna, tjelesna, obrazovna i socijalna dobrobit djeteta. U skladu s *Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece* polazište u organizaciji predškolske ustanove su posebna prava djeteta izražena u *Konvenciji o pravima djeteta* te jačanje obiteljskog konteksta odgoja. Zadaće programa su:

- praćenje, prepoznavanje i primjereno odgovaranje na individualne i razvojne potrebe djece te poticanje i osnaživanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje
- kreiranje poticajnog okruženja za cjeloviti razvoj djeteta te stvaranje suradničke kulture vrtića • integriranje njege, zdravstvene zaštite i pravilne prehrane djece u cjelokupan odgojno-obrazovni proces
- izgradnja i njegovanje partnerskih odnosa vrtića i obitelji.

Namjena Programa:

Program je namijenjen djeci rane i predškolske dobi, a odvija se kao:

- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu

Nositelji programa:

U Ustrojbenoj jedinici Čaglin neposredne zadaće odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi provode odgojitelji.

Stručni suradnici u djeluju u Ustrojbenoj jedinici Čaglin koji rade na unapređenju cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada jeste pedagog. Zdravstven suradnik je viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unapređenju zaštite zdravlja djece i u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Način ostvarivanja Programa:

Redoviti program je cjeloviti razvojni program odgoja i obrazovanja djece u dobi od navršene treće godine života do polaska u školu, a namijenjen je djeci za zadovoljavanje njihovih potreba i potreba roditelja. Redoviti program je po trajanju cjelodnevni, desetosatni, dok je radno vrijeme vrtića od 6:00 do 16:00 sati.

- njegovanje partnerskih odnosa s roditeljima,
- ulaganje u profesionalni razvoj,
- suradnja sa stručnjacima u svrhu podizanja razine kvalitete rada,
- suradnja s vanjskim čimbenicima radi sadržajnog bogaćenja programa

Mjesta realizacije programa:

Ustrojbena jedinica Čaglin – jedna odgojna skupina

PROGRAM PREDŠKOLE

Obilježja programa i cilj:

Osigurati okruženje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, osjećajne, izražajne i spoznajne mogućnosti) te kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih interesa steći znanja, vještine i navike (u skladu s karakteristikama njegove dobi i osobnim karakteristikama) koje će mu pružiti sigurnost nužnu za savladavanje školskog programa i djelovanje u promijenjenim životnim uvjetima.

Programom se određuju zadaće (trajne, razvojne i posebne) i sadržaji odgojno - obrazovnog rada.

Namjena:

Predškola je namijenjena djeci u godini prije polaska u školu.

Nositelji:

Program s djecom ostvaruju odgajatelji (u suglasju sa zakonskim odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN, broj 10/97, 107/07, 94/13, 98/19., 57/22., 101/23. čl.24.)

Vrijeme ostvarivanja:

Od 1. listopada do 1. lipnja za predškolu integriranu u redoviti program / od 1. veljače do 1. lipnja za djecu koja nisu polaznici vrtića (ukupno 250 sati godišnje)

Mjesto:

Ustrojbena jedinica s odgojnom skupinom u kojoj se nalaze djeca u godini prije polaska u osnovnu školu, odnosno kasnije polaznici predškole s prispjelim prijavama djece koja nisu polaznici vrtića.

Način vrednovanja:

Vrednovanje i dokumentiranje programa vrše odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelj. Načini provođenja vrednovanja:

- Vođenjem pedagoške dokumentacije odgojne skupine: dnevne, tjedne i tromjesečne evaluacije
- Dokumentiranjem postignuća djece: korištenjem foto i video zapisa, anegdotskih bilješki, dječjih radova, skala procjene
- Upitnicima za roditelje
- Redovitim analizama prakse na temelju dokumentacije

7. Projekti**Projekti koji promiču zdrav način života****ŠUMSKI VRTIĆ**

Obilježja projekta: Osigurava učenje djece u prirodnom okruženju

Briga o očuvanju šuma, ribnjaka, jezera, rijeka i zaštite prirodnih staništa biljnih i životinjskih vrsta.

Cilj: Zadovoljiti potrebu djeteta za kretanjem i igrom, osigurati uvjete za dobrobit djeteta te omogućiti usvajanje novih i unaprjeđivanje već postojećih znanja, vještina, vrijednosti i stavova o prirodi i održivom razvoju u autentičnom prirodnom okruženju.

Zadaće:

- utjecaj na razvoj svijesti djeteta o dobrobiti svakodnevnog boravka u prirodi
- utjecaj na razvoj svijesti djeteta o pravu na život u zdravom okolišu

- organizirani odlasci i boravci u šumi 1 – 2 puta tjedno
- razvoj ekoloških znanja, vrijednosti i kompetencija
- briga o okolišu
- stvaranje pozitivne slike o sebi (zadovoljstvo trenutnom aktivnošću i svojom ulogom u njoj, razvoj osobnih potencijala) i razvoj osobnog i socijalnog identiteta; razvoj pozitivnih osobina ličnosti: emocionalna stabilnost, otvorenost, ustrajnost, upornost, odgovornost, poštenje, pravednost, hrabrost, optimizam, samopouzdanje, tolerancija, asertivnost, empatija...
- razvijanje socijalnih kompetencija/vještina: komunikacijske vještine, upravljanje emocijama, interpersonalni odnosi, rješavanje problema, izgradnja samosvjesnosti, poticanje samovrednovanja, razvoj kritičkog mišljenja, iskustvo suradnje, poštovanja i tolerancije, spremnost na timski rad
- ostvarivanje prava na izbor aktivnosti i preuzimanje inicijative u ostvarivanju sadržaja
- razvijanje uloge aktivnoga građanina: odgovorno ponašanje prema sebi i drugima, moralna odgovornost, razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti, osjećaj zadovoljstva u suradničkim interakcijama i aktivnostima
- boravak u šumi potiče razvoj novih projekata i područja istraživanja: razvoj novih igara i drugačijih interesa: šumski bonton, hotel za kukce, očuvanje prirodnih resursa: OPG Anita Nekić, Sovsko jezero...

Mjesta provedbe:

- Ustrojbena jedinica Čaglin, mješovita skupina
- OPG Anita Nekić, Mokreš, Sovsko jezero

Nositelji:

- Ustrojbena jedinica Čaglin,
- OPG Anita Nekić
- Odbor za uređenje i zaštitu Sovskog jezera

PROJEKT ZDRAVE PREHRANE

Cilj:

Pravilnom, kvalitetnom, raznovrsnom i kontroliranom prehranom prvenstveno zaštititi zdravlje djece, poticati njihov optimalni rast i razvoj te pridonijeti stjecanju pozitivnih prehrambenih navika od najranije životne dobi.

Prehrana djece u dječjem vrtiću temelji se na dobro planiranim, raznovrsnim, energetski izbalansiranim te estetski osmišljenim obrocima. Od prošle pedagoške godine intenzivnije se pristupilo uvođenju zdravijih namirnica. Uvedene su: raznovrsne

žitarice (pšenične klice, zobene pahuljice, proso), mahunarke (leća, slanutak), maslinovo ulje, sezonsko voće i povrće.

Planiranje prehrane djece predškolske dobi temeljiti će se sukladno Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću (NN 121/07).

Zadaće:

- Izrada jelovnika DV Čaglin dva puta godišnje (jelovnik jesen-zima, proljeće-ljeto)
- Izrada jelovnika za djecu u dobi od 3 godine do polaska u školu (jelovnik jesen-zima, proljeće-ljeto)
- Planiranje prehrane djece u specifičnim uvjetima: proslava dječjih rođendana, izleti, zimovanje
- Prilagodba postojećeg jelovnika prema zdravstvenim potrebama djeteta
- Provoditi kontinuiranu edukaciju odgojitelja, kuhara i ostalih zaposlenika
- Provoditi edukaciju roditelja

Pravilnom prehranom utjecati na smanjenje pretilosti, neuhranjenosti i pojave karijesa.

Nositelji

Odgojitelji, kuharica, zdravstveni suradnik

Način ostvarivanja

- Tjedna izmjena Jelovnika (četiri tipa)
- Implementacija HACCP sustava

Svakodnevno djeci omogućavamo:

- uravnoteženu prehranu kroz 4 obroka (dva glavna obroka i dva međuobroka)
- prednost dajemo svježim i sezonskim namirnicama
- kontinuirano potičemo djecu na usvajanje pravilnih prehrambenih navika
- koristimo umjereno masnoće i slastice
- potičemo djecu na dovoljno uzimanje vode i nezaslađenih napitaka

Vrijeme ostvarivanja- Vremenik

Svakodnevno tijekom pedagoške godine.

Način vrednovanja

- antropometrijsko mjerenje visine i težine djece tijekom pedagoške godine

PROJEKT „ZA ČISTI OKOLIŠ“

Ustrojbena jedinica Čaglin u procesu je brige za zdravi okoliš i recikliranje od prvog dana svoga djelovanja, pa ćemo se tako i ove godine baviti istom tematikom. Biti ćemo u suradnji s Komunalnim društvom iz Čaglina kao i Općinom Čaglin.

Projekt se provodi u Ustrojbenoj jedinici od 2020. godine.

Cilj :

Promicati važnost brige o zdravom okolišu u užoj i široj lokalnoj zajednici.

Zaštitom voda, šuma, parkova i drugih javnih površina kao i brigom i uređenjem same ustanove vrtića, podižemo razinu svijesti o važnosti očuvanja okoliša kako za sadašnje tako i za buduće generacije. Briga o okolišu direktno utječe i na zdravlje čovjeka i na unapređenje same kvalitete življenja i ljudskog ophođenja u zajednici.

Zadaće :

- Provoditi edukaciju djece o zdravom okolišu i recikliranju
- Provoditi edukaciju djece i odgojitelja o važnosti održavanja čistoće, urednosti i adekvatnog zbrinjavanja različitog otpada na za to predviđeno mjesto

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, djelatnici Komunalnog poduzeća i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Selekcija otpada u skupini dnevnog boravka u predviđene kontejnere
- Promocija čistog okoliša (šuma, voda, parkovi)
- Suradnja s roditeljima
- Suradnja s Komunalnim društvom d.o.o. Čaglin i s Općinom Čaglin

PROJEKT UNAPREĐENJA ORALNOG ZDRAVLJA DJECE „ZDRAVOZUBCI“

Ustrojbena jedinica Čaglin u suradnji je s Domom zdravlja u Čaglinu te i sa stručnjacima iz različitih područja medicine s ciljem promicanja stvaranja navike četkanja zuba.

Projekt se provodi u Ustrojbenoj jedinici od 2020.godine. Ove je pedagoške godine dogovoreno od strane stomatologa dr. Ivana Valdmana i Ustrojbene jedinice Čaglin

suradnja u vidu pregleda dječjih zuba te izrade dječjih zubnih putovnica potrebnih za upis u prvi razred osnovne škole. Aktivnosti će se održati tijekom mjeseca ožujka kada obilježavamo i Svjetski dan oralnog zdravlja.

Cilj :

Promicati važnost brige o oralnom zdravlju kod djece.

Pravilnom i uravnoteženom prehranom, s niskim udjelom unosa šećera te primjenom zdravih međuobroka, utječemo na unapređenje oralnog zdravlje kod djece.

Poticati provođenje zdravih dječjih rođendana (bez slatkiša i grickalica), uzimanje vode i nezaslađenih napitaka.

Zadaće :

Provoditi edukaciju djece o pravilnoj prehrani

Provoditi edukaciju djece i odgojitelja o važnosti održavanja oralne higijene

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, stomatolog, zdravstvena voditeljica, kuhar i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Četkanje zuba u skupini gdje za to postoje uvjeti
- Promocija pravilne prehrane
- Suradnja s roditeljima
- Suradnja s Domom zdravlja Čaglin u sklopu PSŽ

PROJEKT „SIGURNI U PROMETU“

Ustrojbena jedinica Čaglin provest će ove godine po prvi put projekt pod istoimenim nazivom s ciljem osvještavanja važnosti sigurnog kretanja u samoj djetetovoj lokalnoj zajednici pa i šire. Također će se raditi na podizanju razine znanja o samim prometnim znakovima i pravilima, ulozi policijskih službenika u istom kao i potencijalnim opasnostima u prometu.

Projekt se provodi u Ustrojbenoj jedinici od 2022. godine.

Cilj :

Promicati i provoditi konkretne korake za sigurno kretanje djece u prometu te podizanje razine svijesti i njihovih obitelji (vezivanje pojasaom, korištenje mobilnog uređaja za vrijeme vožnje, konzumacija alkohola ili drugih opijata i slično)

Zadaće :

- Provoditi edukaciju djece o sigurnom kretanju u prometu

- Provoditi edukaciju djece i odgojitelja o važnosti poštivanja prometnih pravila, znakova i obilježja
- Praktičnim prikazom i radnjama osigurati djeci znanje i iskustvo te ukazati na opasnosti

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, policijski službenici i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Izrada prometnih znakova i nabavka promotivnog edukativnog materijala
- Promocija sigurnog prometa (multimedija, ceste, ulice, parkirališta i slično)
- Suradnja s roditeljima
- Suradnja s Policijskom stanicom

PROJEKT „OSTANIMO SIGURNI PRI POŽARU I POTRESU“

Ustrojbena jedinica Čaglin provest će ove godine po prvi put projekt pod istoimenim nazivom s ciljem osvještavanja važnosti sigurnog življenja u Ustanovi i na vanjskom prostoru u slučaju požara ili potresa. Također će se raditi na podizanju razine znanja o samim znakovima uzbunjivanja i pravilima ponašanja koja su u datim trenucima od životne važnosti, uložiti vatrogasnih postrojbi u istom kao i potencijalnim opasnostima u kućanstvima i vrtiću ako se istih pravila ne pridržavamo. Također je važno naglasiti moguće izvore vatre te koja je razlika između vatre i požara.

Projekt se provodi u Ustrojbenoj jedinici od 2023. godine.

Cilj :

Promicati i provoditi konkretne vježbe evakuacije i edukacije za sigurno ponašanje i reakciju djece u Ustanovi ili vanjskom prostoru te podizanje razine svijesti i njihovih obitelji o izvorima vatre u samim kućanstvima te kako isto izbjegavati u kontaktu s djecom.

Zadaće :

- Provoditi edukaciju i vježbe evakuacije u samoj Ustanovi
- Provoditi edukaciju djece i odgojitelja o važnosti poštivanja zvučnih signala koja ukazuju na požar ili potres
- Praktičnim prikazom i radnjama osigurati djeci znanje i iskustvo te ukazati na opasnosti

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, vatrogasna postrojba DVD Čaglin i vatrogasni zapovjednik Ivan Kukić i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Izrada plakata o mogućim izvorima požara i nabavka promotivnog edukativnog materijala
- Vježbe evakuacije te simuliranje zvučnih obavještajnih signala (vrtić Čaglin, zelene površine vrtića Čaglin)
- Suradnja s roditeljima
- Suradnja s vatrogasnom stanicom DVD Čaglin

PROJEKT „SLIKOVNICE I KNJIGE – NAŠI PRIJATELJI“

Ustrojbena jedinica Čaglin u suradnji je s knjižnicom Osnovne škole Stjepana Radića Čaglin od samih početaka rada. Prošle smo se godine odlučili i za radionice s učiteljem Emirom, a ove godine planiramo i više radionica i ostalih oblika suradnje.

Cilj :

Promicati važnost prelistavanja i čitanja slikovnica i knjiga kao posebnih medija za razvoj dječjih kognitivnih sposobnosti.

Cilj je također osvijestiti djecu kao i njihove roditelje o važnosti čitanja, poticanja razvoja dječje mašte, poticanja razvoja predčitalačkih vještina kao i brige o očuvanju urednosti samih slikovnica.

Zadaće :

- Provoditi radionice na temu čitanja i osmišljavanja priča
- Provoditi različite radionice i emitirati video i audio uratke na temu slikovnica

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, učitelj Emir Džaferović i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Organizirana druženja u knjižnici škole
- Radionice na temu kvizova znanja i osmišljavanja slikopriča
- Promocija e slikovnica
- Suradnja s roditeljima
- Suradnja s učiteljem Emirom i školom Čaglin

PROJEKT CAP

CAP (akronim od Child Assault Prevention) program je program primarne prevencije zlostavljanja koji osnažuje djecu u sprječavanju napada od strane vršnjaka, napada nepoznate osobe (otmica) i napada od strane poznate odrasle osobe.

CAP nastoji integrirati najbolje izvore pomoći u zajednici kako bi se smanjila ranjivost djece i mladih na verbalno, fizičko i seksualno zlostavljanje.

Cilj je smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kroz:

- pružanje kvalitetnih informacija;
  - poučavanje učinkovitim preventivnim strategijama;
  - osnaživanje njima važnih odraslih, roditelja i zaposlenika vrtića, da im pružaju kvalitetniju podršku
- Program polazi od stava da napad predstavlja kršenje, ugrožavanje osnovnih ljudskih prava i da svi ljudi i njihova djeca imaju pravo biti sigurni, jaki i slobodni.

Način ostvarivanja (sadržaji i aktivnosti):

Koristi se troslojni pristup edukacije o prevenciji: obučava se osoblje vrtića, zatim roditelji te se obučavaju djeca.

Radionice za djecu se održavaju kroz 3 uzastopna dana u trajanju oko pola sata.

Vode ih 3 posebno educirane CAP pomagačice (vrtićki CAP tim u Ustrojbenoj jedinici kojeg čine ravnateljica, stručni suradnik pedagog te 2 odgojiteljice). U svakoj radionici djeca se poučavaju sljedećim osnažujućim vještinama:

- zalaganje za sebe,
- podrška vršnjaka,
- traženje pomoći
- reći problem odrasloj osobi od povjerenja.

Radionice za djecu bave se situacijama u kojima su povrijeđena dječja osobna prava, usredotočujući se na napad vršnjaka, napad nepoznate odrasle osobe (pokušaj odvlačenja, otmice) i napad poznate odrasle osobe. Kroz vođenu grupnu raspravu, priče i igranje uloga, djeca uče strategije kojima će se zaštititi i ostati sigurni, jaki i slobodni. Razvojna primjerenost radionica se postiže korištenjem fotografija, igrokaza i vođene grupne rasprave kako bi se djeca poučila pitanjima osobne sigurnosti.

Način vrednovanja: Razgovor i bilježenje izjava djece, dječji crteži, foto-dokumentiranje provedbe programa; godišnje izvješće o provedbi CAP programa

Sudionici: Odgojiteljice starije vrtićne skupine, djeca u godini pred polazak u školu i njihovi roditelji, svi djelatnici vrtića, ravnateljica i vrtićki CAP tim.

PROJEKT „SIGURNIJE ŠKOLE I VRTIĆI“

Sigurnije škole i vrtići projekt je Crvenog križa u pet zemalja Europske unije. U projektu će sudjelovati odgojna skupina od 3. godine do polaska u školu. Projekt će se izvoditi na temelju edukativne platforme koja nudi metodički i sadržajno standardizirane različite edukativne materijale, aktivnosti, alate i pozadinske informacije za teme: priprema za sve vrste izvanrednih situacija, prvu pomoć, psihosocijalnu podršku.

Cilj projekta je poboljšati znanja i ojačati kompetencije učenika u osnovnim školama i djece u vrtićima te njihovih učitelja i odgojitelja za teme pripreme za izvanredne situacije, prve pomoći, psihosocijalne podrške i sigurnosti u školama i vrtićima.

Odgojitelji će provoditi aktivnosti koristeći dostupne materijale na platformi.

Provođenjem aktivnosti, dječji vrtić prikuplja bodove na temelju kojih ostvaruje pravo na oznaku „Siguran vrtić“. Ovaj projekt provest će se s ciljem obnavljanja statusa i uključivanjem novoupisane djece u aktivnosti projekta.

Projekt „Vidi i klikni“ u suradnji s HAK-om

Ideja programa je učenje kroz činjenje.

Problem malih pješaka - djece u prometu, najčešće je vezan za rizike njihova sudjelovanja u prometu u funkciji pješaka, kao i za siguran smještaj i sjedenje u automobilu - u svojstvu putnika.

Koncept programa „Vidi i klikni“ ja usvajanje praktičnih informacija, spoznaja i znanja o:

- sigurnom načinu ponašanja u prometu (u svojstvu pješaka ili suputnika u automobilu),
- prepoznavanju karakterističnih opasnosti kojima su djeca izložena u prometu,
- korištenju nogostupa,
- sigurnom prelasku ceste (propisnom i pravilnom prelaženju korištenjem pješačkih prijelaza, rizicima prelaska ceste između parkiranih automobila...),
- prolasku raskrižjem,
- prepoznavanju znakova koje u prometu daju vozači automobila (pokazivači smjera),
- uspostavi vizualnog kontakta / komunikacije pješak – vozač,
- propisnom, pravilnom i sigurnom ulasku u vozilo te sjedenju i korištenju sigurnosnih pojaseva u automobilu
- rizicima zbog nepropisnog i nepravilnog sjedenja i nekorištenja sigurnosnih pojaseva.

Održivost ovoga programa sadržano je u činjenici da djeca stječu znanja i iskustva za buduće sigurno sudjelovanje u prometu i utječu pozitivno na eventualna pogrešna ponašanja njihovih roditelja.

Ciljna skupina za ovaj projekt su djeca u dobi od 6 do 7 godina:

- zadnje vrtićke skupine (godišta)
- prvi razredi osnovne škole

Ciljevi su djecu u dobi od 6 do 7 godina naučiti prepoznati i vidjeti opasnost u prometu, te kako ih učiniti vidljivim za vozače. Optimalni broj sudionika u skupini je približno 20/25-ero djece (približno jedan razred učenika/jedna skupina) po modulu. Vrijeme potrebno za realizaciju jednoga modula je efektivno 75 minuta (s pripremom i raspremanjem dva školska sata ili oko 90 minuta). Potreban prostor za realizaciju je školska/vrtićka gimnastička dvorana. Moguće je u vrtićima gdje ne postoji dvorana koristiti drugi odgovarajući prostor. Program realiziraju dva stručna djelatnika HAK-a. Sudjelovanje roditelja se postiže tako što djeca dobivaju bojanku - slikovnicu koja predstavlja žalbu djeteta upućenu roditeljima kako bi roditelji postali svjesni da je njihovo uzorno ponašanje prvi i neprikosnoveni primjer djeci i glavni doprinos sigurnosti na cestama. * Projekt će se realizirati u suradnji s HAK-om na njihov poziv.

9. Razvijanje partnerstva s roditeljima

Suradnja i građenje profesionalnih odnosa među djelatnicima vrtića i roditeljima predstavlja put prema:

- razvoju partnerstva u podržavanju kvalitetne komunikacije usmjerene na dobrobit djeteta
- rješavanju problema vezanih za odgoj i razvoj
- poticanju aktivnog sudjelovanja roditelja u realizaciji programa vrtića
- osnaživanju roditeljske kompetencije stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece.

Partnerstvo s roditeljima predstavlja proces konstantne refleksije, ispitivanja, rasprava te evaluacija unutar zajednice vrtića i roditelja.

Jedno od mjerila kvalitete ustanove je mogućnost i način sudjelovanja roditelja u radu i organizaciji predškolske ustanove.

Roditelji imaju pravo tražiti i dobiti informacije i/ili stručne savjete vezane uz djetetov rast i razvoj, odgojne postupke, aktivnosti u skupini i dr. te sudjelovati u djetetovom životu u vrtiću.

Razmjenom i prezentiranjem primjera dobre prakse i iz ovoga područja, planiramo proširiti ovaj način roditeljskog utjecaja na život i rad u vrtiću.

S druge strane, osnažujemo roditeljske kompetencije i promičemo pozitivno roditeljstvo. U planiranju unapređenja suradnje s roditeljima kao partnera u odgojno-obrazovnom procesu uvažavamo činjenicu da suvremene društvene promjene postavljaju pred roditelje nove izazove u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti. Promjene se odnose na razumijevanje prirode djeteta, uloge roditelja i procesa socijalizacije. Prepoznajući važnost i zahtjevnost suvremenog roditeljstva, Vijeće Europe (kao organizacija koja promiče i štiti ljudska prava) izradilo je dokumente čija je namjera podržati roditelje u nošenju sa spomenutim izazovima. Najvažniji dokument je "Preporuka Odbora ministara državama članicama o politici potpore pozitivnom roditeljstvu". Ovi dokumenti predstavljaju poticaj i prilog stvaranju novog razumijevanja roditeljstva te novih standarda podrške roditeljstvu u Europi.

Određenje roditeljstva u najboljem interesu djeteta temelji se na 4 skupa roditeljskih ponašanja koja su vezana uz razvojne potrebe i prava djeteta (Pečnik, 2007):

- a) Brižno, njegujuće, osjetljivo ponašanje odgovara na djetetovu potrebu za emocionalnom toplinom i pruža "sigurnu bazu".
- b) Pružanje strukture i usmjeravanja djetetu daju osjećaj sigurnosti i predvidivosti te mu omogućuju razvoj osobne i društvene odgovornosti.
- c) Uvažavanje djetetove osobnosti odgovara na potrebu i pravo djeteta da ga se vidi, čuje i poštuje kao osobu.
- d) Osnaživanje se odnosi na omogućavanje jačanja djetetovog osjećaja kompetentnosti, osobne kontrole i djelotvornosti.

Spomenuta roditeljska ponašanja podupiru zadovoljavanje temeljnih psiholoških potreba djeteta – za povezanošću, kompetentnošću i autonomijom (Grolnick i sur., 1997). UN Konvencija o pravima djeteta ističe i pravo roditelja na podršku u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti. Spomenuta Preporuka Vijeća Europe stoga poziva odgojno-obrazovne institucije da se osiguraju potrebni uvjeti i podrška roditeljstvu u vidu partnerskog, neosuđujućeg i nestigmatizirajućeg pristupa roditeljima i djeci.

Ove će se godine partnerstvo s roditeljima graditi tražeći optimalne načine suradnje i sudjelovanja roditelja u izmijenjenim uvjetima respektirajući propisane epidemiološke mjere. Ispitivanje stavova roditelja o igri na otvorenom, rizicima koje igra donosi i obiteljskim navikama provođenja aktivnog vremena na otvorenom bit će polazište za kreiranje savjetodavnih i edukativnih oblika suradnje s roditeljima.

Upute za roditelje - dolazak djece u vrtić

- Roditelji su dužni dovesti dijete/djecu do 9h radnim danom
- Zbog smanjenog ulaznog prostora roditelj se nije u mogućnosti zadržavati duže vrijeme u garderobnom prostoru
- Opravdano je kašnjenje samo u vidu hitnoće ili drugih nepredvidljivih situacija

10. Profesionalni razvoj djelatnika

Stručno usavršavanje djelatnika odvija se na nekoliko razina:

1. Stručno usavršavanje na razini Ustrojbene jedinice Čaglin –

Proces unapređivanja stažiranja i mentorstva u Ustrojbenoj jedinici Čaglin dio je razvoja kulture vrtića kao zajednice učenja u kojoj refleksivna praksa i mentorstvo imaju značajnu ulogu u profesionalnom razvoju. Mentorstvo shvaćamo kao strategiju učenja odraslih koja se zasniva na odnosu, a s ciljem promicanja i podržavanja svjesnosti pojedinca, unapređenju njegove prakse i procesa učenja.

S obzirom na to da se mentorstvo zasniva na sadržaju i odnosu, drugi aspekt modela posvećen je promicanju kvalitetnog i produktivnog partnerskog odnosa mentora i pripravnika. On sadržava kreiranje vodećih načela razvoja odnosa na koje se oba partnera obavezuju (poštenje, iskrenost, otvorenost za nove ideje, inicijativnost, razmjena konstruktivnih povratnih informacija), uspostavljanje redovitih i strukturiranih sastanaka mentora i pripravnika čija je tema razvoj njihova odnosa, a očekivani ishod uspostavljanje ravnoteže između pružanja podrške i izazova neophodnih za razvoj. U rasponu od izoliranih susreta čiji je povod neka specifična situacija, do formalnih i strukturiranih programa čija je svrha ostvarivanje institucionalnih i osobnih ciljeva, širok je prostor za pomicanje u jednom ili drugom smjeru, a s ciljem razvoja dobre komunikacije i zdravog odnosa.

Profesionalni razvoj stručnih djelatnika ove će se godine, bazirati na kontinuiranim zajednicama učenja i refleksivnim grupama odgojitelja. Cilj je ovih grupa kontinuirana analiza i uvođenje promjena u praksu, a predviđaju se sljedeći ključni koncepti :

- istraživanje vrijednosti, stavova i implicitne pedagogije stručnih djelatnika koji snažno utječu na odgojno-obrazovnu praksu
- suradnja i dijalog sustručnjaka uvažavajući različite perspektive percipiranja prakse npr. dječje igre, potencijala vanjskog prostora, uloge odgojitelja i slično
- razmatranje slike o djetetu i njegovim kompetencijama i pravima u oblikovanju prostora za igru, odabira materijala i sredstava za igru
- analiza na koji način dizajn i prostorno–materijalno okruženje vanjskog prostora reflektira dječje interese, koje se vrste igara odvijaju i u čemu je

njihova vrijednost, koliko ohrabruje različite vrste igara, koliko podržava interakciju djetete-dijete, djetete-odrasao i djetete-priroda

- analiza koliko materijali i sredstva za igru nude bogata iskustva, koji je potencijal tih materijala, sugeriraju li gotova rješenja ili potiču djetete na manipuliranje, kombiniranje, klasificiranje, konstruiranje...
- opservacija i analiza dječje igre s ciljem boljeg razumijevanja dječjeg razvoja i različitih teorija učenja i igara s ciljem osiguravanja što boljih uvjeta za dječje učenje
- razotkrivanje mogućih zapreka razvoja refleksivnog praktičara, poput: fokusiranja na ono što je lagodnije za odraslog, a ne na ono što je dobro za djetete, anksioznost zbog mogućeg neuspjeha i kritika ili nedostatnih vještina potrebnih za refleksivnu praksu.

11. Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko-razvojnem pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete, te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Jedna od temeljnih vještina koje bi djetete trebalo početi stjecati u najranijoj dobi jest naučiti kako dobiti ono što želi i treba, a da pri tom ne ugrozi potrebe i prava drugih u zajednici. Konvencija o pravima djeteta nalaže da svako djetete ima pravo na najbolje temelje u životu i obvezu odraslih da djeci osiguraju to pravo.

Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niz subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa uz stalnu tendenciju rasta. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, koji su stalni istraživači, zahtjeva kontinuirano vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse.

Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje. Smatramo da je vrednovanje, i vanjsko i unutarnje, nezaobilazan dio odgojno obrazovnog procesa, no posebno bismo se fokusirali na osnaživanje ustanova i svih njihovih članova, na osvještavanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema mijenjanju pojedinca i cijele ustanove na bolje. Vrednovanje i samovrednovanje su nužni procesi sustavnoga i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove.

Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na

živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvještavanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unapređivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče.

Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre prakse, određivanje prioriteta, pronalaženje ideja za rješavanje problema i/ili unapređivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje.

Proces vrednovanja i samovrednovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju može obuhvaćati cjelinu odnosno ukupnost funkcioniranja sustava ili neke segmente ranog i predškolskog odgoja.

Postoji nekoliko načina/modela samovrednovanja i vrednovanja sustava predškolskog odgoja i obrazovanja od kojih je svaki primjenjiv ovisno o kontekstu ustanove.

U Ustrojbenoj jedinici Čaglin samovrednovanje i vrednovanje se provodi u odnosu na Indikatore kvalitete koji su proizašli iz sustavnog praćenja područja djelovanja svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa.

Indikatori kvalitete odgojno – obrazovnog rada:

1. Okruženje za igru i učenje
2. Praćenje, planiranje i dokumentiranje
3. Interakcijsko-komunikacijski aspekt u radu s djecom
4. Strategije učenja
5. Timski rad
6. Suradnja s roditeljima
7. Profesionalni razvoj
8. Zdravlje i sigurnost
9. Indikatori kvalitete odgojno-obrazovnog rada u odnosu na djecu s teškoćama u razvoju

S ciljem procjene svakodnevne primjenjivosti Indikatora kvalitete formirane su zajednice učenja odgojitelja mentora, kao prepoznatih kvalitetnih praktičara. Na osnovu samoprocjene odgojitelja mentora i njihovih prijedloga definirani su Indikatori kvalitete koji se primjenjuju u samovrednovanju i vrednovanju odgojno-obrazovnog rada.

□ Ključna područja vrednovanja (prijedlog prema M. Ljubetić, 2009):

1. Filozofija, stajališta i vrijednosti ustanove, Jačanje kapaciteta ustanove da sama sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru,
2. Stil upravljanja u dječjem vrtiću, izgradnja zajedničke vizije te uloge čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,
Razvijanje strategije angažmana, a ne kontrole,
3. Kvaliteta odnosa (na svim razinama u dječjem vrtiću i izvan njega) i načini rješavanja problema,
Podizanje razine kvalitete komunikacije, preuzimanje sve veće odgovornosti za kvalitetu odnosa, razvijati spremnost za timski rad, poticati uključenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,
4. Prostor i materijalno okruženje (materijalizacija odgojne filozofije dječjeg vrtića),
Oblikovanje prostorno-materijalnog okruženja za življenje i učenje koje omogućava komunikaciju i socijalnu interakciju djece i odraslih u dječjem vrtiću te omogućava: slobodu izbora, samostalnost, kretanje, kreativnost, vlastiti tempo učenju....
5. Zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost,
Planiranje prehrane u skladu s preporukama stručnjaka, čistoću i urednost ustanove, sigurnost unutarnjih i vanjskih prostora ustanove te na provedbu sigurnosnih mjera,
6. Kurikulum predškolskog odgoja te učenje djece i odraslih,
Osvješčivanje, uvođenje promjena, analiza rezultata, praćenje, inoviranje, transformacija vrtića u zajednicu koja uči
7. Odnosi/partnerstvo obitelji, vrtića i lokalne zajednice
Shvaćanje roditelja i članova lokalne zajednice kao ravnopravnih partnera u odgoju i obrazovanju djece, djelatno uključivanje roditelja i svih čimbenika u sukonstrukciju vrtićkog kurikuluma,
8. Ljudski resursi,
Uočavanje elementa zadovoljstva poslom, procjenjivanje kompetentnosti u radu s djecom, roditeljima i kolegama te želju za kontinuiranim usavršavanjem.
9. Proces praćenja i vrednovanja,
Osvješčivanje dobrih i loših segmenata rada, zadovoljstvo kvalitetom rada, spremnost za prihvaćanje i iznošenje dobronamjernih primjedaba o radu, otvorenost ustanove za razgovor o kvaliteti, procjenjivanje osobnog doprinosa kvaliteti rada ustanove te elemente stavova o procesima vanjskog vrednovanja i samovrednovanja.

Pristupi, postupci i kriteriji vrednovanja ovise o svrsi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, ali i uvjetima u kojima se ostvaruje.

Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima.

Kooperativnim vrednovanjem (vanjskim i unutarnjim) stekao bi se uvid u postojeće stanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, detektirali postojeći problemi te utvrdili mogući pravci djelovanja u cilju unapređivanja sustava predškolskog odgoja.

Poticanjem samovrednovanja djece u svim odgojno-obrazovnim situacijama omogućili bi djeci osvještavanje svojih djelotvornih/nedjelotvornih ponašanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore od najranije dobi.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. U skladu s navedenim nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada i evaluacija zadaća provodit će se utvrđivanjem „startne pozicije“ i uspoređivanjem s onom na kraju jednogodišnjeg, tj. dvogodišnjeg provođenja bitne zadaće temeljem ispitivanja:

- roditeljske percepcije igre na vanjskom prostoru
- percepcije odgojitelja igre na vanjskom prostoru
- „mapiranja“ vanjskog prostora kojega djece koriste u igri i opservacije sredstava koja se koriste u igri i na koji način
- analize uloge odgojitelja i analize načina planiranja odgojno-obrazovnog rada na vanjskom prostoru kvalitativnom analizom pedagoške dokumentacije ispitivanje dječje perspektive igre na otvorenom metodom crteža i polustrukturiranog intervjua

12. Etički kodeks

Implicitna pedagogija tj. individualni vrijednosni sustav odrasle osobe, uz normativni sustav vrijednosti promoviran u određenom sociokulturnom kontekstu, moćno djeluje i određuje ukupnost njegova ponašanja i djelovanja. Analizom sastavnica implicitne pedagogije moguće je dokučiti individualni sustav vrijednosti na kojem se temelji konkretna odgojna praksa kao svojevrsni odgojni stil. Kada se etičnost afirmira kao načelo onda je na njemu utemeljen kodeks ponašanja u stvari anticipirajući čimbenik teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Etički kodeks predstavlja svojevrsnu potporu razvoju etičke osjetljivost i osobnom moralnom integritetu i hrabrosti pojedinca da djeluje u skladu s iskazanim implicitnim sustavom vrijednosti.

Etičkim kodeksom Ustrojbene jedinice Čaglin utvrđuju se pravila dobrog ponašanja radnika Ustrojbene jedinice koja se temelje na normama međunarodnog i unutarnjeg prava kao i normama koje nisu izražene pravnim propisima, a nužne su za etično postupanje, moralnom sustavu i načelima profesionalne etike.

Svi radnici Ustrojbene jedinice trebaju se pridržavati Etičkog kodeksa u svome profesionalnom radu, javnom djelovanju prema djeci i roditeljima/starateljima, poslovnim suradnicima, javnim tijelima i institucijama, osnivaču i Ustanovi te u međusobnim odnosima.

Načela Etičkog kodeksa Ustrojbene jedinice za uzoran i profesionalan rad su :

- 1. Načelo zakonitosti, profesionalnosti i stručnosti**
- 2. Načelo uvažavanja ljudskih prava**
- 3. Načelo poštivanja integriteta i dostojanstva osobe**
- 4. Načelo jednakosti i pravednosti**
- 5. Načelo objektivnosti**
- 6. Načelo samostalnosti rada**
- 7. Načelo povjerljivosti, tajnosti i zaštite podataka**
- 8. Načelo transparentnosti, razmjenjivanja informacija i iskustava**
- 9. Načelo poštenja i odgovornosti u radu**
- 10. Načelo mirnog suživota**
- 11. Načelo zaštite osobnog ugleda, struke i ugleda Ustanove**

13. Suradnja s društvenim okruženjem

Da bi se djeca osjećala povezanim s društvenim okruženjem, da bi razvila osjećaj autonomije i pripadnosti svojoj zajednici, da bi postala aktivni članovi zajednice, u konačnici i aktivni građani, trebaju podršku odraslih i realno iskustvo uključenosti i participacije u zajednici, na svim razinama. Svako uključivanje djece u različita događanja u gradu, prilika su da se to postigne ili propusti. Pronalaženje načina i uvjeta aktivnog uključivanja djece u zbivanja zajednice predstavlja izazov. Ovo je proces koji zahtjeva vrijeme, napor i promišljanje o uvjetima koje treba osigurati da bi to sudjelovanje za dijete bilo smisleno, a za njegov život relevantno iskustvo. Istovremeno, čini se sve da bi ga u okruženju učinili vidljivim, aktivnim, dobrodošlim, uvažanim. S druge strane, zajednici se omogućuje pogled na djetinjstvo kroz nove leće. Naime, svaki je takav događaj prilika da se u okruženju proširuje razumijevanje djetinjstva i omogućuje upoznavanje različitih elemenata kulture djetinjstva kao što su jezik i umjetnost, ali i razumijevanje dječje dispozicije za uključivanjem, sudjelovanjem i suradnjom.

Suradnja i komunikacija sa širom socijalnom zajednicom ove će pedagoške godine imati za cilj bolje iskorištavanje okruženja izvan vrtića za primjereno korištenje (sportske dvorane, plaže, parkovi, igrališta, šetnice), traženje izvora za opremanje

vanjskog prostora dječjih vrtića u skladu s dizajnima izrađenima temeljem promatranja, praćenja, i dokumentiranja dječje igre na otvorenom i stvarnih dječjih potreba.

Trajna je zadaća afirmacija djeteta i dječje dispozicije za igrom na otvorenom kao i uporna edukacija javnosti o ogromnoj važnosti postojanja igrališta koja su u funkciji dječjih razvojnih potreba (nacrt igrališta, sigurnosni čimbenici, oprema i sredstva za igru, pristupačnost i mogućnosti supervizije odraslih). Na dalje, stručnjaci rane i predškolske dobi moraju poticati zainteresiranu javnost (investitore, projektante, arhitekte) na preuzimanje odgovornosti i financiranje funkcionalnih dječjih igrališta i prirodnih oaza u gradovima koji potiču djecu na kretanje i aktivno učenje, a koji počivaju na razumijevanju dječjih razvojnih potreba, a ne na onome što je odraslima „lijepo“. Naime, još uvijek se najčešće grade konvencionalna igrališta opremljena s nekoliko velikih sprava (tobogan, penjalica, ljuljačka) koja zapravo imaju veću povijesnu vrijednost nego što mogu podržati dječji cjeloviti razvoj. Ponekad izniknu i skupa, suvremena igrališta čiji dizajn i oprema možda mogu biti na ponos arhitektima, ali su upitne funkcionalnosti i pristupačnosti s aspekta cjelovitog djetetova razvoja. Sličan primjer potrebe za većim utjecajem stručnjaka rane i predškolske dobi na javnost su i različite sportske manifestacije u kojima sudjeluju djeca, a čiju organizaciju vode ustanove koje se ne bave ranim i predškolskim odgojem. Iako je deklarativni cilj ovakvih sportskih događaja promicanje tjelesnog vježbanja i zdravlja, na žalost, sve dok je u fokusu natjecanje koje eliminira uživanje i rekreacijsku funkciju kretanja, ovakve manifestacije nisu u funkciji cjelovitog razvoja djeteta.